

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DERS DIŞI SPOR TİF FAALİYETLERE KATILIM DÜZEYLERİ VE SORUNLARI (BURDUR ÖRNEĞİ) ¹

THE PARTICIPATION OF EXTRACURRICULAR SPORTS ACTIVITIES AND ISSUES LEVEL IN MIDDLE SCHOOL STUDENTS (BURDUR EXAMPLE)

²Mustafa ÇELİK*

²Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor
Öğretmenliği Bölümü, Burdur, Türkiye
*mustafa-celik15@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırmada, Burdur ilindeki ortaokul öğrencilerinin ders dışı sportif faaliyetlere katılım düzeylerinin ve sorunlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya Burdur ilinde ortaokul öğrencisi olan 151 öğrencisi katılmıştır. Araştırmada toplam 19 sorudan oluşan, Selçuk (2006) tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel analizlerinde SPSS 15.0 programında frekans ve ki- kare analizleri kullanılmıştır. Öğrencilerin ders dışı spor etkinliklerine katılım düzeylerinin düşük olduğu tespit edilmiştir. Spor yapmaya engel olan nedenlerin başında vakit bulamama, sporu sevmeme, spor yapacak tesis bulamama ve spor malzemelerinin yetersiz olmasının geldiği tespit edilmiştir. Bunun yanında öğrencileri ailelerin, okul yönetimlerinin ve ders öğretmenlerinin yeterli düzeyde teşvik etmediği tespit edilmiştir. Sonuç olarak, ortaokul öğrencilerinin ders dışı spor etkinliklerine yönelmelerini etkileyen birçok olumsuz bulunduğu söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Öğrenci, ortaokul, ders dışı spor etkinlikleri

ABSTRACT

In this research, curricular of middle school students aimed to determine the level of participation in sports activities and problems in Burdur City. Total 151 middle school students participated live in Burdur in this researches. Consisting of a total of 19 questions in the survey, Selcuk (2006) developed by questionnaire. The data obtained in the SPSS 15.0 statistical analysis of the frequency and chi-square analyzes were used. It was found that the students have low levels of extracurricular sports participation. At the beginning of causing hindrance to sports come to inability to find the time, sports don't love, unable to find facilities to do sports and the lack of sports equipment. In addition to, it was found that families, school administrators and teachers inadequate incentives to students fors port participation. As a result, it said that there are many adversities that affect the carrying out of extracullicular sport activities in middle school students. Keywords: Students, middle school, extracurricular sports activities.

Keywords: Students, middle school, extracurricular sports activities

JEL CODE: L83

GİRİŞ

Kangalgil ve arkadaşlarına (2006) göre, eğitim ile insanların sahip oldukları gizli güç ve yeteneklerin ortaya çıkartılması, bunun yanında bireyin sahip olduğu söz konusu güç ve yeteneklerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bireylerin sahip oldukları zihinsel, fiziksel, duygusal ve toplumsal yönlerini bir bütün olarak geliştirmek eğitimin temel fonksiyonudur. Modern anlayış ilkelerine bağlı olarak eğitimin amaçlarına ulaşması zihinsel eğitim faaliyetlerinin yanında beden eğitimi derslerine de önem verilmesi ile mümkündür. Bu kapsamda beden eğitimi dersleri mevcut ders müfredatı içerisinde genel eğitimin vazgeçilmez bir unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır.

¹ Yapılan bu araştırma 3. Uluslararası Spor Bilimleri Turizm ve Rekreasyon Öğrenci Kongresi'nde özet bildiri olarak sunulmuştur.

Aksoy ve arkadaşlarına (2012) göre, eğitim bireyin yaşamını düzenleyen bir süreçtir. Birey erişkinlik dönemine ulaşıncaya kadar özellikle bu kurumun üyesi olmuştur. Birey bu süreçte aldığı tüm bilgiler ve eğitim gelecekteki bütün yaşantısını etkilemektedir. Eğitim gücü şu son zamanlarda öyle çok arttı ve belirgin bir hale gelmesiyle birlikte birey istese de istemese de bu eğitimden etkilenir hale gelmiştir. Bireylerin toplumun gelişme hızına uyabilmek için yeni bilgi ve becerileri öğrenmek gerekmektedir. Bireyler bu bilgileri kendi başlarına aile kurumları içinde öğrenmeleri zor olduğundan başka kurumlara ihtiyaç vardır. Bireylerin bu ihtiyaçlarından dolayı eğitim kurumları ortaya çıkarak, resmileşmiş ve yaygınlaşarak toplumun büyük bir kitlesinin gittiği, eğitim aldığı yerler haline gelmiştir.

Beden eğitimi, eğitim sistemi içerisinde ulaşmak istenen hedeflere yardımcı olan ve vazgeçilmez gereksinimlerden birisidir. Kişi kendini hitap edebilmeye yönelik olarak hareket becerilerini kullanmaya başladığında beden eğitimi başlar ve buna benzer hareketleri yaşam boyunca devam ettirir. Bir bireyin eğitiminin oyunlarla başladığı düşünüldüğünde bireylerin bir spora yönelmesi veya yönlendirilmesi, bireyin hem kendisi açısından hem de sağlıklı bir yaşam sürdürebilmesi için bireylerin toplumla uyumlu bir şekilde yaşamını sürdürmesine destek olması açısından önemli bir unsurdur (Balyan ve ark., 2012). Ceylan'a (2008) göre, beden eğitimi genel eğitimin ayrılmaz bir parçası ve tamamlayıcısıdır. Kişinin gelişim özellikleri göz önünde bulundurularak; bireyin fert ve toplum yönünden sağlıklı, yapıcı, yaratıcı mutlu, iyi ahlaklı ve sağlam bir kişiliğe sahip, yaratıcı ve üretken, milli kültür ve değerlerini ve yaşamın gerektirdiği davranışları kazanmış bireyler olarak yetiştirilmeleri en önemli amaçtır.

Eğitim sistemi içerisinde öğrencilerin gelişimlerini birçok açıdan destekleyen beden eğitimi ve spor dersleri eğitim müfredatı içinde önemli bir yere sahiptir. Bunun yanında öğrencilerin ders dışı zamanlarında dâhil oldukları spor etkinlikleri de birçok açıdan gelişimin desteklenmesine katkı sağlamaktadır. Buna karşılık son yıllarda öğrencilerin ders dışı spor etkinliklerine katılımlarını engelleyen birçok unsur olduğu görülmektedir. Yapılan bu araştırmada da ortaokul öğrencilerinin ders dışı sportif faaliyetlere katılım düzeyleri ve sorunlarının incelenmesi amaçlanmıştır.

MATERYAL VE METOT

Araştırma Modeli

Yapılan bu araştırmada hem eğitim hem de spor bilimleri alanlarında sıklıkla kullanılan betimsel araştırma modellerinden “tarama yöntemi” kullanılmıştır.

Araştırma Grubu

Yapılan bu araştırmaya Burdur il merkezinde bulunan ortaokullarda öğrenim gören 151 ortaokul öğrencisi dâhil edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş gruplarına ve cinsiyetlerine göre yüzdelik dağılımları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcıların Yaşlarına Göre Dağılımları

| Yaş | n | f |
|--------|-----|------|
| 10 | 17 | 11,3 |
| 11 | 33 | 21,9 |
| 12 | 37 | 24,5 |
| 13 | 39 | 25,8 |
| 14 | 19 | 12,6 |
| 15 | 5 | 3,3 |
| 16 | 1 | ,7 |
| Toplam | 151 | 100 |

Tablo 1'e göre, araştırmaya katılan öğrencilerin %11,3'ünün 10, %21,9'unun 11, %24,5'inin 12, %25,8'inin 13, %12,6'sının 14, %3,3'ünün 15 ve %0,7'sinin 16 yaşında olduğu belirlenmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

| Cinsiyet | n | f |
|----------|-----|-------|
| Kadın | 83 | 55,0 |
| Erkek | 68 | 45,0 |
| Toplam | 151 | 100,0 |

Tablo 2'ye göre, araştırmaya katılan öğrencilerin %55'inin kadın, %45'inin ise erkek öğrencilerden oluştuğu belirlenmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırma verilerinin toplanmasında Selçuk (2006) tarafından geliştirilen ve toplam 19 sorudan oluşan anket kullanılmıştır. Kullanılan ankette yer alan ilk 10 soru ile katılımcıların sahip oldukları bazı demografik özelliklerin (cinsiyet, sınıf, anne mesleği, baba mesleği, spora başlama yaşı, ailedeki birey sayısı, ailenin ekonomik durumu, ailenin spor yapma konusundaki teşvik durumu, öğrencilerin ders dışında katıldıkları spor türü) belirlenmesi amaçlanmaktadır. Ankette yer alan diğer sorular ile öğrencilerin ders dışı spor etkinliklerine katılma amaçları, ders dışı spor etkinliklerine katılımı teşvik eden unsurlar ve ders dışı spor etkinliklerine katılımı engelleyen unsurların belirlenmesi amaçlanmaktadır (Aktaran: Salar, 2015).

İstatistiksel Analiz

Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel analizlerinde SPSS 15.0 programında frekans analizinden yararlanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 3. Katılımcıların “Okulunuzda Beden Eğitimi Derslerinin Dışında Herhangi Bir Spor Etkinliği Yapılıyor mu?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı

| Seçenek | n | f |
|---------|-----|-------|
| Evet | 96 | 63,6 |
| Hayır | 55 | 36,4 |
| Toplam | 151 | 100,0 |

Tablo 3'e göre, katılımcıların “Okulunuzda beden eğitimi derslerinin dışında herhangi bir spor etkinliği yapılıyor mu?” sorusuna %63,6'sının evet, %36,4'ünün ise hayır cevabı verdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 4. Katılımcıların “Beden Eğitimi Derslerinizde Kullanabildiğiniz Bir Spor Salonunuz Var mı?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı

| Seçenek | n | f |
|---------|-----|-------|
| Evet | 3 | 2,0 |
| Hayır | 148 | 98,0 |
| Toplam | 151 | 100,0 |

Tablo 4’e göre, katılımcıların “Beden eğitimi derslerinizde kullanabildiğiniz bir spor salonunuz var mı?” sorusuna %2’sinin evet, %98’inin ise hayır cevabı verdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 5. Katılımcıların “Beden Eğitimi Derslerinizde Kullandığınız Spor Malzemelerinin Beden Eğitimi Dersleri İçin Yeterli Olduğunu Düşünüyor musunuz?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı

| Seçenek | n | f |
|---------|-----|-------|
| Evet | 115 | 76,2 |
| Hayır | 36 | 23,8 |
| Toplam | 151 | 100,0 |

Tablo 5’e göre, katılımcıların “Beden eğitimi derslerinizde kullandığınız spor malzemelerinin beden eğitimi dersleri için yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusuna %76,2’sinin evet, %23,88’inin ise hayır cevabı verdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların “Hafta Sonları da Dâhil Olmak Üzere Ders Dışı Zamanlarınızda Spor Yapıyor Musunuz?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı

| Seçenek | n | f |
|---------|-----|-------|
| Evet | 82 | 54,3 |
| Hayır | 69 | 45,7 |
| Toplam | 151 | 100,0 |

Tablo 6’ya göre, katılımcıların “Hafta sonları da dâhil olmak üzere ders dışı zamanlarınızda spor yapıyor musunuz?” sorusuna %54,3’ünün evet, %45,7’sinin ise hayır cevabı verdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 7. Katılımcıların Ders Dışı Zamanlarınızda Spor Faaliyetlerine Katılmama Nedenlerine İlişkin Frekans Dağılımı

| Spor faaliyetine katılmama nedeni | n | f |
|---|-----|-------|
| Spor yapmayı sevmiyorum | 29 | 15,3 |
| Ailem spor yapmama izin veriyor | 17 | 9,0 |
| Spor yapacak malzemem yok | 27 | 14,3 |
| Spor yapacağım uygun bir yer bulunmuyor | 31 | 16,4 |
| Hiç vaktim olmuyor | 33 | 17,5 |
| Okul dışı zamanlarımda dershaneye gidiyorum | 8 | 4,2 |
| Berber spor yapacağım arkadaşım yok | 17 | 9,0 |
| Okul dışı zamanlarımda da ders çalışıyorum | 27 | 14,3 |
| Toplam | 189 | 100,0 |

Araştırmaya katılan öğrencilerin ders dışı zamanlarında spor faaliyetlerine katılmama nedenleri değerlendirildiği zaman, öğrencilerin %15,3’ünün spor yapmayı sevmeyeceği, %9’unun silesi izin vermediği, %14,3’ünün spor yapacak malzemesi olmadığı, %16,4’ünün

spor yapacak uygun bir yer bulamadığı, %17,5'inin vakti olmadığı, %4,2'inin ders dışı zamanlarında dershaneye gittiği, %9'unun beraber spor yapacağı arkadaşı olmadığı, %14,3'ünün ise okul dışı zamanlarında ders çalıştığı için spor etkinliklerine katılmadıkları tespit edilmiştir.

Tablo 8. Katılımcıların Okul veya Spor Kulübünde Lisanslı Olarak Spor Yapma Durumlarına Göre Dağılımları

| Seçenek | n | f |
|---------|-----|-------|
| Evet | 34 | 22,5 |
| Hayır | 117 | 77,5 |
| Toplam | 151 | 100,0 |

Tablo 8'e göre, araştırmaya katılan öğrencilerin %22,5'inin okul kulübünde veya diğer spor kulüplerinde lisanslı olarak spor yaptıkları, öğrencilerin %77,5'inin ise lisanslı olarak spor yapmadıkları tespit edilmiştir.

Tablo 9. Katılımcıların "Ailem Okul Dışı Zamanlarımda Beni Spor Yapmam Konusunda Teşvik Eder" Görüşüne Katılma Sıklıkları

| Seçenek | n | f |
|--------------|-----|-------|
| Hiçbir zaman | 29 | 19,2 |
| Ara sıra | 52 | 34,4 |
| Her zaman | 70 | 46,4 |
| Toplam | 151 | 100,0 |

Araştırmaya katılan öğrencilerin "Ailem Okul Dışı Zamanlarımda Beni Spor Yapmam Konusunda Teşvik Eder" görüşüne %19,2'sinin hiçbir zaman, %34,4'ünün ara sıra, %46,4'ünün ise her zaman cevabını verdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 10. Katılımcıların "Beden Eğitimi Öğretmenin Okul Dışı Zamanlarımda Beni Spor Yapmam Konusunda Teşvik Eder" Görüşüne Katılma Sıklıkları

| Seçenek | n | f |
|--------------|-----|-------|
| Hiçbir zaman | 25 | 16,6 |
| Ara sıra | 31 | 20,5 |
| Her zaman | 95 | 62,9 |
| Toplam | 151 | 100,0 |

Araştırmaya katılan öğrencilerin "Beden Eğitimi Öğretmenin Okul Dışı Zamanlarımda Beni Spor Yapmam Konusunda Teşvik Eder" görüşüne %16,6'sının hiçbir zaman, %20,5'ine ara sıra, %62,9'unun ise her zaman cevabını verdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 11. Katılımcıların "Derslerime Giren Diğer Öğretmenlerim Okul Dışı Zamanlarımda Beni Spor Yapmam Konusunda Teşvik Eder" Görüşüne Katılma Sıklıkları

| Seçenek | n | f |
|--------------|-----|-------|
| Hiçbir zaman | 58 | 38,4 |
| Ara sıra | 60 | 39,7 |
| Her zaman | 33 | 21,9 |
| Toplam | 151 | 100,0 |

Araştırmaya katılan öğrencilerin “Derslerime Giren Diğer Öğretmenlerim Okul Dışı Zamanlarımda Beni Spor Yapmam Konusunda Teşvik Eder” görüşüne %38,4’ünün hiçbir zaman, %39,7’sinin ara sıra, %21,9’unun ise her zaman cevabını verdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 12. Katılımcıların “Derslerime Giren Diğer Öğretmenlerim Okul Dışı Zamanlarımda Beni Spor Yapmam Konusunda Teşvik Eder” Görüşüne Katılma Sıklıkları

| Seçenek | n | f |
|--------------|-----|-------|
| Hiçbir zaman | 76 | 50,3 |
| Ara sıra | 44 | 29,1 |
| Her zaman | 31 | 20,5 |
| Toplam | 151 | 100,0 |

Araştırmaya katılan öğrencilerin “Okul yönetimi okul dışı zamanlarımda beni spor yapmam konusunda teşvik eder” görüşüne %50,3’ünün hiçbir zaman, %29,1’inin ara sıra, %20,5’inin ise her zaman cevabını verdikleri tespit edilmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmaya katılan öğrenci görüşlerine göre, okullarda genel olarak ders dışı zamanlarda spor etkinlikleri düzenlendiği, öğrencilerin beden eğitimi derslerinde kullanabilecekleri malzemelerin yeterli olduğu, buna karşılık okullarda spor yapılabilecek herhangi bir spor salonu bulunmadığı tespit edilmiştir.

Öğrencilerin ders dışı zamanlarında spor yapma değerlendirildiği incelendiği zaman, ders dışı zamanlarında spor yapan ve yapmayan öğrencilerin oranının birbirine yakın olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin lisanslı olarak spor yapma durumlarına göre dağılımları incelendiği zaman, öğrencilerin büyük bir bölümünün lisanslı olarak spor yapmadıkları bulunmuştur. Öğrencilerin ders dışı zamanlarında spor yapmama nedenlerinin başında sırasıyla vakit bulamama, spor yapacak uygun bir yer bulamamak ve spor yapmayı sevmemek seçeneklerinin geldiği sonucuna ulaşılmıştır.

Aksoydan & Çakır (2011) tarafından yapılan araştırmada, ortaöğretim öğrencilerinin %79’unun düzenli olarak spor yapmadıkları ve inaktif bir yaşam tarzına sahip oldukları tespit edilmiştir. Aynı araştırmada spora katılan ve fiziksel olarak aktif olan ortaöğretim öğrencilerinin oranının sadece %6,6 olduğu belirlenmiştir.

Sarı (2012) tarafından yapılan araştırmada, ortaöğretim öğrencilerinin okullarında düzenlenen ders dışı etkinliklere katılım düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonunda öğrencilerin ders dışı etkinliklere katılım düzeylerinin, sınıf ve başarı düzeyine göre anlamlı farklılık gösterdiği, bunun yanında ders dışı etkinliklere katılım düzeylerinde öğrenim görülen okulun sosyoekonomik durumu, ailenin gelir düzeyi, anne-baba eğitim düzeyi, cinsiyet ve herhangi bir sosyal kulüpte görev alma bakımından öğrencilerin katılım puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklar olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin yarısından fazlasının okulda düzenlenen etkinliklerin, gelişimlerine hiçbir katkısının bulunmadığını belirttikleri tespit edilmiştir.

Hangi yaş grubunda birey olursa olsun spora katılımın önündeki en büyük engellerden birisi de yeterli spor tesis ve malzemenin bulunmamasıdır. Çünkü spor dallarına yönelik tesis ve

malzemelerin yetersiz olması, söz konusu spor dalının belirli bir bölgede yaygınlaşmasını, spora katılımın artmasını ve insanların düzenli spor yapma alışkanlıkları kazanmasını olumsuz yönde etkilemektedir. Ülkemizde yapılan çeşitli çalışmalarda da spor saha ve malzemelerinin yetersiz olmasının spora katılım önündeki engellerden birisi olduğu vurgulanmıştır (Şahin, 2007; Gökdoğan, 2007).

Öğrencilerin spora teşvik eden unsurlar değerlendirildiği zaman, öğrencilerin okul dışı zamanlarında spora teşvik konusunda ailelerin, okul yönetimlerinin ve ders öğretmenlerinin yeterli düzeyde teşvik etmediği, buna karşılık ders dışı spor etkinliklerine yönlendirme konusunda beden eğitimi öğretmenlerinin öğrencileri daha fazla teşvik ettikleri belirlenmiştir. Ekici, Bayrakdar & Uğur (2009) tarafından ortaöğretim öğrencileri üzerinde yapılan araştırmada, öğrencileri ders dışı spor etkinliklerine teşvik eden bireylerin başında beden eğitimi öğretmenleri (%59.6) ve arkadaş çevresinin (%23.7) geldiği tespit edilmiştir. Öğrencilerin ders dışı spor etkinliklerine teşvik etme konusunda okul yöneticileri, veliler, rehber öğretmenler ve diğer öğretmenlerin oldukça düşük bir orana sahip oldukları belirlenmiştir. Selçuk (2006) tarafından ortaöğretim öğrencileri üzerinde yapılan benzer bir araştırmada, beden eğitimi öğretmeni ve aile unsurlarının erkek öğrencilerin spora teşvik edilmesinde yüksek paya sahip olduğu, kız çocuklarında ise genellikle arkadaş çevresinin spora yönelme de erkek çocuklarına kıyasla daha fazla etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bulguların literatür ile paralellik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular ışığında şu önerilerde bulunulabilir;

1. Ortaokul öğrencilerinin ders dışı sorunlarının en aza indirilmesi için bazı düzenlemeler yapılabilir.
2. Farklı coğrafi bölgelerde yaşayan ortaokul öğrencilerinin ders dışı spor etkinliklerine katılım sorunlarının en aza indirilmesi için çalışmalar yapılabilir.
3. Ortaokul öğrencilerinde ders dışı spor etkinliklerine katılımı etkileyen sosyo-demografik değişkenlerin ele alındığı araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Aksoy, R., Bakış, M., & Ünveren, M. (2012). *Spor sosyolojisi*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Aksoydan, E., & Çakır, N. (2011). Adölesanların beslenme alışkanlıkları, fiziksel aktivite düzeyleri ve vücut kitle indekslerinin değerlendirilmesi. *Gülhane Tıp Dergisi*, 53, 264-270.
- Balyan, M., Yerlikaya-Balyan, K., & Kiremitçi, O. (2012). Farklı sportif etkinliklerin ilköğretim 2. kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutum, sosyal beceri ve öz yeterlik düzeylerine etkileri. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(2), 196-201.
- Ceylan, R. (2008). *İlköğretimde: Beden eğitimi dersinin, takiben yapılan diğer derslerde öğrencilerin başarıları üzerindeki etkisinin araştırılması (Kütahya ili örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Kütahya.
- Ekici, S., Bayrakdar, A., & Uğur, A.O. (2009). Ortaöğretim kurumlarındaki yöneticilerin ve öğrencilerin ders dışı etkinliklere bakış açılarının incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(1), 430-444.

- Gökdoğan, D. (2007). *Kahramanmaraş ilindeki öncelikli spor branşlarının tespiti ile bu branşların seçimine etki eden sebeplerin araştırılması ve kitle sporunun yaygınlaşması açısından değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Kütahya.
- Kangalgil, M., Hünük, D., & Demirhan, G. (2006). İlköğretim, lise ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2), 48-57.
- Salar, B. (2015). *Ortaöğretim öğrencilerinin ders dışı sportif faaliyetlere katılım düzeyleri ve sorunları*. Yüksek Lisans Tezi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Burdur.
- Sarı, M. (2012). Ortaöğretim öğrencilerinin ders dışı etkinliklere katılımının incelenmesi. *AKU, Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi*, 5(1), 72-89.
- Selçuk, T. (2006). *Ortaöğretim öğrencilerinin ders dışı okul spor faaliyetlerine katılımı ve sorunları (Mersin ili örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Mersin.
- Şahin, M. (2007). *Karaman ilindeki öncelikli spor branşlarının tespiti ile branşların seçimine etki eden sebeplerin araştırılması ve kitle sporunun yaygınlaşması açısından değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.

EXTENDED ABSTRACT

Education aims to reveal the hidden powers and abilities that people have and to develop the strengths and abilities that the individuals possess. Basic function of education is to develop mental, physical, emotional and social aspects of individuals as a whole. Depending on the principles of modern understanding, realisation of the aims of education is only possible with emphasis on physical education courses as well as mental training activities. In this context, physical education courses are confronted as an indispensable element of general education within the current curriculum (Kangalgil et al., 2006).

In this study, it was aimed to determine the frequency of participation of elementary second stage school students in sports events in and out of school and to determine some factors which affect the participation in sports. 151 students from secondary school in Burdur province participated in the study. A survey developed by Selçuk (2006), consisting of 19 questions, was used in the study. Frequency and chi-square analyzes were used in the SPSS 15.0 program in the statistical analysis of the data obtained in the study.

At the end of the study, of the students participated in the study, 11,3% of aged 10; 21.9% aged 11, of the 24,5% aged 12, of the 25.8% aged 13, of the 12.6% aged 14, %3,3 aged 15 of the population and 0.7% of them were 16 years old. It was determined that 55% of the students who participated in the survey were female and 45% were male students. It was determined that 63.6% of the participants answered yes, and 36.4% answered no in response to the question "Are there any sport activities other than physical education courses in your school?" 2% of the participants answered yes and 98% gave no answer in the question "Do you have a gym that you can use in your physical education courses?"

It was determined that 76,2% of participants answered yes and 23,88% responded no to the question "Do you think that the sports materials you use in your physical education courses are sufficient for physical education lessons?" It was determined that 54.3% answered yes and

45.7% gave no answer the question of "Are you doing sports in extracurricular times, including weekends?".

When evaluated the reasons why they did not participate in sports events they said; 15.3% of the students did not like to play sports, 9% did not allow their families, 14.3% did not have sports equipment, 16.4% did not have place to do sports 17.5% of them did not have time for sports, 4.2% went to special courses during off-school hours, 9% were not friends to do sports together, 14.3% studied for the lessons.

It was determined that 22.5% of the students who participated in the study were licensed to play sports in school clubs or other sports clubs and 77.5% of the students do not play sports as licensed. It was found that 19.2% never, 34.4% occasionally, 46.4% always responded to the question of "I encourage my family to do sports when I am out of school" in the study.

It was determined that 16.6% never, 20.5% occasionally, and 62.9% always responded to the question of "The Physical education teacher encourages me to do sports when I am out of school" in the study. It was determined that 38.4% never, 39.7% occasionally, and 21.9% always answered "38.4% of the teachers encourages me to do sports when I am out of school" . It was determined that 50.3% never, 29.1% occasionally, and 20.5% always responded to the opinion of students, "School management encourages me to do sports when I am out of school".

As a result, according to the opinions of the students who participated in the study, it was determined that the schools had generally no organized sports events in the extracurricular times, the materials that the students could use in the physical education courses were insufficient, and there were not any sports halls where sports could be practised in the schools. When the students were evaluated to do sports in extracurricular time, it was found out that the ratio of students who did and did not exercise in extracurricular time was found to be close to each other. When the distribution of students according to their licensed sporting status was examined, it was found that most of the students did not exercise sports as licensed. Among the reasons why students do not do sports in extracurricular times brings the result of not having time, finding a suitable place to play sports and not liking doing sports successively. When evaluated the issues encouraging students to do sports, it was determined that physical education teachers are more encouraging students to do sports during off-school hours while parents, school administrators and school teachers do not encourage them adequately.

The results obtained are in parallel with the literature. The following suggestions can be made in the light of the study;

1. Some regulations can be made so that secondary school students have the least amount of extra-curricular problems.
2. Studies can be carried out on the participation problems of secondary school students living in different geographical regions in extracurricular sports activities.
3. Studies on socio-demographic variables affecting participation in extracurricular sport activities in secondary school students can be handled.